

Promluva na svátek Zvěstování Páně v katedrále Božského Spasitele, Ostrava

Mons. Petr Piřha

9. dubna L. P. 2018

Liturgické texty:

1. čtení - Iz 7, 10 - 14

Žalm - Žl 40, 7 - 8a. 8b - 9. 10. 11

2. čtení - Žid 10, 4 - 10

Evangelium - Lk 1, 26 - 38

Bratři a sestry,

je pro mne radostné sloužit s vámi tuto mši při slavnosti tak krásné.

Budu se zabývat jen dnešním Evangeliem. Příběh zvěstování známe. Bezpočtu malířů znázornilo okamžik setkání Archanděla Gabriela s Marií, snoubenkou Josefovou. Jejich představy se různí, jednou klečí Maria, podruhé před ní, klečící, stojící či trůnící, pokleká posel Boží. Zvláště na gotických deskách vystupuje snaha autorů posunout náš pohled do nebeské slávy a malují na zlatém pozadí duhová křídla Gabriela. Ono zlaté pozadí mělo zcela jiný účel, ale já nekonám přednášku z dějin umění a musím se dostat k tomu, že Bibli většinou čteme se stejnou úctou, jako ti malíři, čímž dochází k vážné jednostrannosti, a tím i ke zkreslení a možnosti naprostého nepochopení. My se na všechno musíme dívat také v horizontále pozemského dění. Uvědomit si, jak to prostě sedělo ve skutečnosti našeho světa, protože jinak nemůžeme dojít k tomu, že a jak se to týká každého z nás. My jsme v Janově zvěsti právě dočetli epochální minidrama děsivé síly. No považte sami.

Přijde anděl. Ať byl jakýkoli, byla to především cizí bytost. Jako od Boha poslaný musil způsobit úder světla. O úleku se ani nemluví. Hebrejská dívka je neschopná reagovat. Anděl ji osloví, uctivě a laskavě. Osloví ji jménem a s jakousi pochvalou: *milosti plná*, poté ji pozdraví. Neřekne obvyklé pokoj s tebou, neřekne *Shallom*, řekne *Pán s tebou*.

Tak jak před námi text leží, může to znamenat dvojí:

Bůh je s tebou, ničeho se nemusíš bát, je na tvé straně. Je to sdělení o Mariině síle a bezpečí.

Jenže ono to také může znamenat: *Bůh tě potěš, čekají tě kruté věci.*

Anděl přejde ke vzkazu: *Jsi vybrána mezi všemi ženami a stejně požehnané je (Anděl neřekl - bude) i tvoje dítě.* Teprve nyní se Maria ulekla. Stala se opatrnou, plachou a nedůvěřivou. To, co anděl říká, je proti veškeré přirozenosti. Anděl ji musí uklidnit, pak vysvětlí, jak se to stane. Není třeba muže, *Duch Svatý tě zastíní.* Toto zastínění by si zasloužilo další rozbor, ale upozorním jen na směr uvažování. Jde o dotyk nebo o trvalý stav? Od této chvíle půjdeš ve stínu svého Syna, který je Synem Hospodinovým, a je svatý.

Znalci písma vždy u této Gabrielovy věty připomínají Adamův spánek při stvoření Evy. Mnohé nasvědčuje, že Bůh při přímém setkání s lidmi dává přednost tomu, když usnou a nepletou do toho svůj vždy omezený rozum. Velká nahlédnutí přicházejí ve snu. Maria po slovech o zastínění nejspíše krátce omdlela. Je to předzvěst agonického omdlení na Kalvarii. Anděl na to nedbá, mdloba byla kratičká, oznámí porod a nařídí jméno *Ježíš*. Poté téměř vyzve Marii, aby se šla přesvědčit o Boží všemohoucnosti k Alžbětě.

Gabriel řekl své a vyčkává na odpověď. Nevíme, jak dlouho trvalo mlčení, ale víme přesně, co se muselo odehrát v Mariině nitru, aby odpověděla, jak odpověděla. Tam drama vrcholí.

Maria byla zasnoubena. Nebyla, přes své mládí, naivní dítě. Věděla, že zjistí-li se, že otěhotněla dřív, než si ji Josef vezme, nikomu nevysvětlí, jak došlo k početí, a bude podle zákona ukamenována. Nepředstavitelně krutá smrt. Ale ona vyzná své všelidské postavení: *Jsem služebnice Boží* a přijme úkol formulací naprostého sebeodevzdání. Neřekne: *Vykonám to, ponesu to*, řekne: *ať se mi stane podle slova Tvého.* To může říct jen někdo, jehož víra je nezviklatelná, vědomí o Boží dobrotě se dotýká jistoty a naděje je opravdu nadějí, kterou si my tak často pleteme s pozemsky lidským očekáváním. Její očekávání veselé svatby, rodinného života s mnoha dětmi se právě zhroutily.

Je čas vrátit se k oltáři, a proto Vás - jako dlouholetý učitel uvyklý dávat úkoly - požádám, abyste se doma zamysleli nad tím, jak se chováte k Božím pozváním a výzvám. Jestli například neřeknete andělovi: *Dej už pokoj* nebo *No já vím, tak počkej, já se dokoukám na hokej a přijdu.* Nebo nad tím, zda dovedete ustoupit a žít ve stínu. Nebo nad tím, zda byste svedli vyzpívat svou vděčnost jako Maria, když si u Alžběty ověřila, co říkal Gabriel. Ale v každém případě si položte otázku, co by s námi bylo, kdyby Maria při zvěstování řekla: *Ne.*